

KIEROWNIK

CHÓRÓW

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ORGANISTÓW.

Redakcja i Administracja: II Aleja № 38.

Prenumerata: Rocznie 6.00 zł.
Półrocznie 3.00 zł.
Kwartalnie 1.50 zł.

Jednorazowe ogłoszenia za stronę $\frac{1}{1}$ 40 zł., $\frac{1}{2}$ 20 zł., $\frac{1}{4}$ 10 zł., $\frac{1}{8}$ —5 zł., $\frac{1}{16}$ —2.50 zł. Ogłoszenia w abonamencie rocznym 10 proc. taniej.

Na czasie.

Organisci przeżywają ciężkie czasy wskutek panującego kryzysu gospodarczego, zubożenia ludności oraz niewiary, zataczającej coraz szersze kręgi wśród naszego społeczeństwa. Z podanych tu przyczyn, zmniejszyły się niepomniernie dochody organistów, tak za posługi religijne jak i kancelaryjne. Do tego sfery rządowe, jak pisma podają, myślą o redukcji opłat kancelaryjnych i zmniejszeniu sumy wydatków na potrzeby Kościoła Katolickiego. Mogą nastać jeszcze czasy, że organisci pracując dla parafji, nie będą z tej pracy mieli dochodu na zaspokojenie, nawet w połowie, najniezbędniejszych potrzeb życia. Już dzisiaj istnieją parafje na których organisci cierpią głód, tak, że dziwić się można, dlaczego ci ludzie, mający zdrowe ręce i nogi, mogący poświęcić się pracy korzystniejszej dla siebie, siedzą w tych parafjach. Organisci inteligentni cieszą się w parafjach, wśród ludu zaufaniem. Gdyby w dobrze rozumiałym w własnym interesie, chcieli się podjąć pracy wspólnej w kierunku gospodarczym i handlowym, mogliby zdobyć dla siebie stanowisko rentowne i zabezpieczyć sobie dochody. Możliwy też założyć n. p. spółdzielnię oszczędnościowo-pożyczkową z oddziałami w kraju. Taka instytucja finansowa, poparta przez lud, prowadzona mądrze i uczciwie mogłaby stać się w Polsce najpotężniejszą, w której mogliby pracować organisci i mieć z niej utrzymanie oraz ubezpieczenie na czas niezdolności do pracy. Rzucamy tę myśl z prośbą o zastanowienie się nad nią. Nasi Czytelnicy zgadzający

się z tą myślą, którzy chcieliby przystąpić do spółdzielni z udziałem 100 zł. zechcą nas zawiadomić o tem.

Organisci, nasi Czytelnicy, wyprzedzając możliwe wypadki, myślcie zawczasu o zabezpieczeniu siebie z rodzinami.

Z liturgji.

W dniu 22 listopada obchodziliśmy uroczystość św. Cecylii patronki organistów. Na to święto przypada Responsorium: Caecilia me misit ad vos... Przypomina się tu święcenie organistów. V. Adjuterjum nostrum... R.: Qui fecit coelum et terram. Psalm 150: Laudate Dominum in sanctis ejus. Po psalmie V: Laudate Dominum in Tympano et choro. R. Laudate cum in chordis et organo. Dominus vobiscum. Oremus. Deus qui per Moyssem... Amen.

Przed Bożem Narodzeniem obchodzimy Adwent. W pierwszą niedzielę Adwentu, śpiewa się na procesji: Ecce dies veniunt... wchodząc ku ołtarzowi: Ecce Dominus veniet... Używa się koloru fioletowego. Po niesporach śpiewa się: Alma Redemptoris... Codziennie o świtaniu odprowadzane są Roraty w białym ornacie. Na ołtarzu ustawia się siedem świec z białego wosku. Podczas mszy św. odprowadzanych w kolorze fioletowym, nie wolno grać na organach.

W drugą niedzielę Adwentu, na procesji śpiewa się: Ecce Dominus veniet cum splendore... Zbliżając się do ołtarza, śpiewa się to co i w poprzednią niedzielę.

Ósmego grudnia przypada święto N. P. Najśw. Panny Marii. Zamiast Rorat, odprawia się codziennie wotywa o N. Po-

częściu, przez całą oktawę. Introit ten co na sumie: Gandens gaudebo... Na procesji: Felix namque... Antyfona: Conceptio tua. Kolor szat liturgicznych biały.

W grudniu przypada uroczystość o Domku loretańskim. Zamiast Rorat, msza o św. Domka Introit: Terribilis est, jak na poświęcenie kościoła.

Niedziela trzecia Adwentu: Kolor fioletowo-różowy. Na procesji: Docebit vos Dominus... idąc do ołtarza śpiewa się co i w pierwszą niedzielę. Na sumie i przez cały dzień wolno grać na organach.

Niedziela czwarta Adwentu. Na procesji: Intuemini quantus... przed ołtarzem jak w pierwszą niedzielę. Na nieszpórach na Magnificat: O Adorzas.

Czy pismo oparte na udziałach jest pożądane.

Podjęta myśl w celu oparcia naszego pisma na udziałach jest jedną z najtrafniejszych myśli mądrzejszych ludzi, albowiem tylko na takich podwalinach pismo oparte może rozwijać się i spełniać swoje zadanie. Inne nastąpiły dzisiaj czasy i inne warunki życiowe, przeto i my

jeśli chcemy utrzymać prasę własną, musimy dostosować się do tych dzisiejszych wymogów czasu. Chwilowo prenumeratorki choćby poważnie redagowanego pisma zawodzą, a dowodem tego całej rzesze różnych gazet poważnie zachwianych właśnie z tej przyczyny, że nie mają stołego funduszu na kosztą pokrycia pisma wydawanego. Udziały zdaniem mojem, powinny tworzyć żelazny kapitał, zaś odsetki tego kapitału muszą pokrywać kasztą gazetki, czyli udziałowiec po wpłaceniu udziału otrzymałby gazetkę bezpłatnie. Czy to jest możliwe do realizacji, to popatrzymy w przeszłość naszej organizacji ile już organiści wpłacili na roczne wkładki? Nie pomyślę się gdy powiem, że wpłacili już kilkadziesiąt tysięcy złotych, z których mamy tyle korzyści, że dla sprawy nic nie zrobiono, a nadto nietylko kasa jest pustą, ale jeszcze pozostały długi do wyrównania i nie wiadomo jaki to weźmię obrót... Gdyby te pieniądze wpłacono na udział stanowiący żelazny kapitał, czy nie mielibyśmy poważnego kapitału, z którego odsetki w zupełności wystarczyłyby na utrzymanie stałego pisma i organizacji fachowej? Czas więc skończyć z temi

Zakład Budowy Organów

B-ci RIEGER, Karniów

Ekspozytura w Krakowie

ul. Sienkiewicza 2a.

Buduje organy kościelne światowej sławy. Dotąd wybudowano 2,415 organów we wszystkich kulturalnych państwach, przy tem kilkaset w Polsce

Firma sprowadza większą część surowca jak: blachę cynkową, dębinę, sosny i węgiel z Polski.

Referencje pierwszorzędných znawców polskich na życzenie do przejrzenia.

W ostatnim czasie dostarczone organy: Janów, Gleszowlec przy Katowicach 75 brzm. gł. 3 man. Kraków — kościół Najśw. Serca Jezus. 33 brzm. gł. it.d. Zakopane, Warszawa 6 organów, Lublin it.d.

wiecznie wpłacanymi rocznymi wkładkami, a w miejsce ich ustalić udziały, bo tylko na takich podwalinach oparte pismo może istnieć i spełniać swoje zadanie. W tem zrozumieniu rzeczy, nietylko możemy utrzymać gazetkę, ale także i organizację fachową stworzyć, a kierując się takimi poglądami usiłowałem w ostatnich czasach stworzyć Związek diecezjalny w swojej diecezji, oparty na udziałach i dobrze opracowanym statucie. Niestety! usiłowania moje spęłżyły na niczem, bo jedni sprawy nie doceniali, a drudzy pobudzani może złą wolą, lub zarozumiałością starają się dobrej sprawie zaszkodzić. Mogę zapewnić jednych i drugich, że więcej dla organizacji poświęcać się nie będę, bo to co przeżyłem i przecierpiałem dla drugich, wystarczy mi na moje stare lata, jak również wystarczy mi ta zapłata czarnej niewdzięczności ze strony tych, których broniłem. Natomiast wszyscy ci dobrej woli organiści, którzy pragną utrzymać swoją gazetkę, niech się zgłaszają na udziałowców, przyczem liczbę udziałów nie ograniczać do stu członków, ale owszem, niech każdy organista będzie udziałowcem, bo w ten czas będzie silna prasa i trwała, a ja osobiście mam wrażenie, że tutaj jest początek przyszłej organizacji. — krajowej.

J. Pacuła.

Stabilizacja organistów.

W regulaminach diecezjalnych dla organistów są uwidocznione wymagania co do ich kwalifikacji. W jednym z nich czytamy: Kandydata na organistę chórmistrza przyjmuje rządcą parafii za pośrednictwem Komisji diecezjalnej w myśl kan. 1185 kodeksu prawa kanonicznego. Każda posada nadana zostaje na rok jeden. Jeżeli zaś na trzy miesiące przed ukończeniem roku nie nastąpi wypowiedzenie, posada uznana zostaje tem samem za stałą. Nieukwalifikowanych organistów przyjmować nie wolno, chyba tylko prowizorycznie w wypadku potrzeby uznanej przez Komisję diecezjalną. Tak zaś prowizoryczny organista może każdego czasu, po trzymiesięcznym wypowiedzeniu utracić posadę na rzecz ukwalifikowanego.

Wobec tego, niechże więc organiści bez kwalifikacji wezmą się do pracy przygotowawczej do jej zdobycia, aby nie znaleźli się bez posad. Jeśli do tej pory jakoś im uchodzi, to tylko dzięki temu

że ukwalifikowani organiści nie dochodzą swoich praw. Gdy zamiast narzekań na zebraniach, zaczną wnosić skargi do władz duchownych, które zatwierdziły regulamin, sprawa zamieni się na ich korzyść. Dodać też należy, że organista bez kwalifikacji nie ma prawa korzystać z dobrodziejstwa regulaminu i uważany jest za człowieka bez okreszonego zajęcia. Do pracy więc dopóki czas

Rozmaitości.

W dniu 8-mym listopada 1931 roku w Częstochowie obchodził uroczystość 25-lecia kapłaństwa J. E. Najprzew. Ks. Biskup Dr. Teodor Kubina. Częstochowa i cała diecezja częstochowska, przez swoich delegatów, złożyła Najprzew. Jubilatowi hołd i życzenia, do których i my się przyłączamy.

Ministarstwo spraw wewnętrznych zwróciło się do województw o przedłożenie sprawozdania w sprawie opłat za sporządzenie aktów stanu cywilnego w odniesieniu do wszystkich wyznań. Sprawozdanie to obejmować ma zestawienie opłat pobieranych przez urzędników stanu cywilnego jak i wyjaśnienie czy i na jakich podstawach prawnych oparte są opłaty. Ponadto wojewodowie mają przedłożyć wnioski w sprawie ujednostajnienia, względnie zredukowania tych opłat.

Donoszą nam że księża proboszczowie na jednym zjeździe dekanalnym uchwalili, żeby organiści wydawali biednym metryczki darmo. Jeden z księży proboszczów ogłosił to z ambony, i zakomunikował organiście, dodając, że jeśli nie zgodzi się na to, może opuścić zaimowaną posadę, gdyż na zebraniu było powiedziane że proboszcz może tak długo szukać, aż znajdzie organistę który zgodzi się na te warunki.

Wśród organistów tego dekanatu powstało słuszne rozgoryczenie. Dochody które organista pobiera z kancelarii stanowią zapłatę nietylko za czynności kancelaryjne, ale też za granie podczas wszystkich nabożeństw parafialnych i za prowadzenie chórów, bo za te czynności organista nie pobiera żadnej pensji, nadto druczki i przybory piśmienne musi organista kupić z własnych funduszków, gdzie zaś jest większa parafia, musi organista utrzymać sobie pomocnika. Dobrze jest że biedni parafianie otrzymamy-

wać będą metryczki darmo, ale niesłusznem jest, aby działało się to kosztem organisty. Napewno Władza duchowna rozpatrzy tą sprawę i inaczej ją załatwi, gdy zwróci się do niej z prośbą organistów, którzy przecież mają regulamin podpisany przez Władzę duchowną.

Na listy bez załączonego znaczka pocztowego, odpowiadać nie będziemy.

Nadszedł czas zniwa dla organistów, czas opłatków. Spodziewamy się że organisci uregulują zaległości za prenumeratę Kierownika Chórów i nadesłają prenumeratę, ile możliwości całoroczną na rok następny. Ponieważ koszt przesyłki pisma zostały podniesione prosimy o nadatki na ten cel. Pamiętajcie organisci że gdyby Kierownik Chórów przestał wychodzić, drugie podobnie broniące was pismo już się nie pojawi. Niechże więc każdy nasz czytelnik, któremu dobro jego własne leży na sercu, zaraz w grudniu wyrówna zaległości i zapłaci prenumeratę na rok następny.

Organista Chórmistrz z M. podaje że zajmuje stanowisko organisty już kilkanaście lat i nigdy nie nosił za książkami „tabołów” na pogrzebach jak to podał „Organista wiejski” w poprzednim numerze Kierownika Chórów, nie jest „tragarzem” i chodzi na pogrzeby jako organista czyli śpiewak kościelny.

W tym miesiącu przypada uroczystość Bożego Narodzenia. Jak każdorocznie, składamy najserdeczniejsze życzenia naszym Szan. Czytelnikom. Przy tej sposobności pozwolimy sobie zaapelować do uczuć organistów. Organista starszy z rodziną znajduje się bez posady i chleba. Wy organisci w dzień wigilijny, weseli, wśród rodziny łamać się będziecie opłatkami. Przyślijcie co kto może na biednego kolegę waszego niech i jemu nie płyną łzy. Otwórzcie serca Wasze dla potrzebującego aby i Wam mogło być dobrze. Datki na ten cel nadesłane prosimy opatrzyć dopiskiem: Dla organisty bez posady.

Odpowiedzi.

Nadesłanego nam z Warszawy przez p. R. artykułu, w imieniu jego i jego

kolegów, w Kierowniku Chórów zamieścić nie możemy ze względów zasadniczych. Szkoda że autor artykułu z swoimi kolegami nie jest czytelnikiem naszego pisma, tylko zwraca się do niego wtenczas, kiedy stanie mu się krzywdą.

Dla pragnących uczyć się organistów, którzy nie mogą opuścić posady na czas dłuższy, istnieje u nas kurs osobny polegający na tem, że dany organista przybywa do nas na dzień lub dwa dni, dla otrzymania wskazówek do samokształcenia się, następnie otrzymuje odpowiednie wykłady piśmienne. Po pewnym czasie przybywa do nas powtórnie w celu przesłuchania go poprawienia, jeśli okaże się potrzeba i udzielenia mu dalszych wskazówek. W ten sposób pracując, po pewnym czasie zdobyć mogą organisci potrzebna wiadomości i kwalifikacje.

Obligacje pożyczki budowlanej są do nabycia w naszej administracji na spłaty piętnastoroczne po 6 zł. rata. Na obligacje można wygrać nawet 250.000 złotych gdyż odbywają się po cztery ciągnięcia rocznie aż do 1950 r. Kto nabędzie obligację i wpłaci sto zł. udziału, może otrzymać w Tow. Kredytowym Małopolskiem pożyczkę długoterminową na dogodnych warunkach. Kto więc pragnie nabyć obligację niech nadesłanie do naszej administracji pierwszą ratę w kwocie 6 zł. 35 gr. a otrzyma dwie deklaracje do podpisu i obligację. Następne raty, i jak zechce pożyczkę, udział, odsyłać będzie wprost do Tow. Kredytowego.

Pożyczkę o jaką chodzi p. R. C. otrzymać może na 20 lat. Warunki: płaci się rocznie 6½ %, wypłata następuje w gotówce za 100 zł. 97 zł. i 3½ % prowizji.

BACZNOŚĆ P. ORGANISTÓW

Wszelkie druki dla kancelarii Urzędu Stanu Cywilnego można najtaniej nabyć w Drukarni „Polskiej” w Częstochowie, ul. Biegańskiego 10 (d. Herbska). Posiada na składzie: metryki urodzenia, małżeństwa i śmierci, nadające się na całą R. P. Zamiejscowym wysyłamy za zaliczeniem poczt., blok 100 szt. 1,— zł.

